

Ägarstyrnings- rapport

Juli 2019-juni 2020

Sammanfattning

På grund av Covid-19 har många bolag avstått från aktieutdelning och många valberedningar har valt att inte föreslå höjningar av styrelsearvoden.

Länsförsäkringar Fondförvaltning (i fortsättningen även 'Fondbolaget') förvaltar närmare 200 miljarder kronor genom fonderna som är placerat i värdepapper över hela världen och Fondbolaget är genom fonderna den trettonde största ägaren på Stockholmsbörsen. Det är framförallt i lite mindre börsbolag och bolag noterade på First North där Fondbolaget tillhör de större ägarna och speciellt inom fastighetssektorn.

Fondbolaget bedriver ett aktivt ägarstyrningsarbete. Det sker dels genom att nyttja ägar rättigheter som att delta och rösta på bolagsstämmor och att ingå i valberedningar men också genom andra möten, avstämningar och kontakter med bolagen.

Under hösten 2019 och våren 2020 har Fondbolaget röstat på 78 bolagsstämmor och ingått i 21 valberedningar. Andelen kvinnor ökade från 33 procent till 38 procent i de styrelser där Fondbolaget haft inflytande genom en valberedning. I gruppen oberoende leda-

möter är andelen kvinnor högre. På grund av Covid-19 har många bolag avstått från aktieutdelning och många valberedningar har valt att avstå från att föreslå höjningar av styrelsearvoden. I en majoritet av bolagen där Fondbolaget varit representerat i valberedning föreslogs oförändrade styrelsearvoden.

Bemyndiganden om nyemission är en fråga som denna säsong varit uppe för diskussion med flera bolag.

Fondbolaget valde att, i likhet med föregående år, att inte bevilja ansvarsfrihet för Swedbanks tidigare vd och tidigare styrelseordförande.

Under årsstämmosäsongen 2021 bedöms ersättningar till ledande befattningshavare hamna i fokus eftersom aktieägarna då för första gången i Sverige ska avge en rådgivande röst på årsstämman om detta.

*Johannes Wingborg,
Ägaransvarig & Aktieanalytiker*

Ägaransvar för att skapa värde

Denna rapport beskriver hur ägarstyrningsarbetet bedrivits av Länsförsäkringar Fondförvaltning under hösten 2019 och våren 2020.

Ägaransvar för att skapa värde

Länsförsäkringar AB-koncernens direktägarande i börsnoterade aktier sker i stort sett utslutande genom de fonder som förvaltas av Fondbolaget. Den sammanlagda volymen i Fondbolagets fonder uppgår till cirka 197 miljarder kronor.

Ägarstyrningen sker i första hand i svenska och nordiska bolag där Fondbolaget tillhör de större ägarna. Fondbolaget förvaltade aktier i 214 olika nordiska bolag i nitton olika fonder till ett värde av cirka 65 miljarder kronor per 30 juni 2020. Det innebär att Fondbolaget är den 50:e största ägaren i Norden och den 13:e största i Sverige. Fondbolagets innehav återfinns därför ofta en bit ned på ägarlistorna i de större börsbolagen med undantag för fastighetssektorn där Länsförsäkringar genom Länsförsäkringar Fastighetsfond är en av de större ägarna i flera bolag. I småbolag tillhör också fonderna genom Länsförsäkringar Småbolag Sverige en av de större ägarna i flera bolag. Även om flera olika fonder är ägare i ett bolag sker ägarstyrningsarbetet gemensamt för alla fonderna.

Fonderna äger normalt sett enbart röstsvaga aktier och ägandet är i normalfallet begränsat till tio procent av röstetalet i ett bolag varför en fond eller ett fondbolag relativt sällan är den enskilt största ägaren. Per 30 juni 2020 var det två bolag. Däremot är det mer frekvent att Länsförsäkringar

Fondförvaltning är bland de större ägarna. Vid samma datum var Fondbolaget den näst största i elva bolag, tredje största i åtta bolag och i ytterligare tio bolag den fjärde största ägaren.

Ägarutövandet sker genom bolagsstämma och valberedning men också genom informella möten med bolagets ledning och styrelse. Ibland samarbetar vi med andra aktieägare för att påverka. Flera av bolagen där Fondbolaget tillhör de större ägarna hör av sig inför en bolagsstämma för att höra vår syn kring olika beslutspunkter. Vanligtvis är det utformningen av incitamentsprogram men även andra frågor förekommer till exempel nyemissionsbemyndiganden och riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare. Till exempel om utformning av incitamentsprogram till ledningen inför årsstämman eller utformning av nyemissionsbemyndiganden. Möjligheterna att utöva ägarstyrning är som störst i bolag där ägandet är stort. Dels genom att man har större formell direkt påverkan på bolagsstämma och genom valberedning men också genom att man normalt sett har en större grad av informella kontakter och avstämmningar. Ju större ägande desto större tyngd har man i diskussionerna. Länsförsäkringar Fondförvaltning har också ett potentiellt kapital som kan ge en tyngd i diskussionerna även om fonderna för tillfället inte är en stor ägare, speciellt i mindre bolag.

Regelverk som styr vår ägarstyrning

Utgångspunkten för ägarstyrningen är att Fondbolaget alltid ska agera med syfte att uppnå bästa möjliga avkastning till fondernas andelsägare med hänsyn till fondernas placeringsinriktning och målsättning. Allt som görs inom Fondbolagets ägarstyrningsarbete styrs av Policy för ansvarsfulla investeringar och ägarstyrning som fastställts av styrelsen för både Länsförsäkringar AB och Länsförsäkringar Fondförvaltning samt

av Principer för aktieägarengagemang för Länsförsäkringar Fondförvaltning som beslutats av vd som mer i detalj beskriver hur ägarstyrningsarbetet ska bedrivas. Ägarstyrningen påverkas också av externa regelverk som exempelvis ABL och Svensk kod för bolagsstyrning.

Deltagande i valberedningar

Genom att delta i valberedningar har vi möjlighet att bland annat påverka antalet styrelseledamöter, styrelsens sammansättning, styrelseledamöters arvoden, revisorer, revisorsarvoden och principer för utseende av valberedning.

Vid nominering av styrelse tar vi hänsyn till kompetensbredd, mångfald och tillgänglig tid hos potentiella styrelseledamöter. Vi arbetar aktivt för att nå en jämn könsfördelning i styrelser. Även styrelsens storlek tas i beaktande i syfte att hålla nere antalet ledamöter i de fall bolagets komplexitet inte kräver annat.

Vi lägger också fokus på styrelsens ordförande och den roll denne spelar för styrelsens arbete. Förslag till arvode för styrelsearbete ska spegla ledamöternas arbetsinsats och ansvar, och ska vara skäliga och marknadsmässiga. Relationen mellan arvode till styrelsens ordförande och övriga ledamöter ska vara rimlig, men samtidigt spegla det extra arbete en ordföranderoll innebär. Särskilt arvode för utskottsarbete ska utgå utifrån bedömd arbetsinsats och ansvar. Varje bolag är unikt och uppdraget för valberedningen är att sätta samman det team av ledamöter som ger bolaget bästa förutsättningar att styra det enskilda bolaget och att alla de erfarenheter och kompetenser som bolaget bedöms behöva finns representerat i styrelsen.

Valberedningar inför årsstämmor 2020

Inför årsstämmorna under våren 2020 ingick Fondbolaget i 21 (18) valberedningar. Från början var det 24 valberedningar men i tre bolag, Hembla, Hoivatilat och Hemfosa, slutfördes inte valberedningsarbetet. De berodde

på att det las bud på bolagen och i alla tre fallen accepterade vi buden och vi var inte längre ägare till aktierna.

Nya valberedningar för denna säsong var Boozt, Klövern, I-tech, Nordic Waterproofing Holding, NP3 Fastigheter och Pro Act IT Group. Både i NP3 Fastigheter och Klöverns valberedningar har Fondbolaget tidigare varit representerat men var inte det inför årsstämman 2019.

Valberedningen består normalt sett av en person från var och en av de tre största aktieägarna samt styrelsens ordförande. Inom valberedningen utses en ordförande som leder arbetet. Styrelsens ordförande eller andra ledamöter i styrelsen kan ingå i valberedningen men får inte vara ordförande i valberedningen. I uppgifterna för ordföranden för valberedningen ingår att presentera val-

beredningens förslag för aktieägarna på årsstämman och svara på frågor. Fondbolagets representant har varit ordförande för valberedningen i nio bolag vilket framgår i tabell 3.

Bolagsstyrningskoden föreskriver att en jämn könsfördelning ska eftersträvas i börsbolagens styrelser. Kollegiet för svensk bolagsstyrning satte upp som ambition för fem år sedan att andelen kvinnor på börsens huvudlista ska uppgå till cirka 40 procent efter årsstämmorna vid våren 2020. Enligt Kollegiet för svensk bolagsstyrning uppgick andelen kvinnor till i genomsnitt 34,7 procent per 2020-06-30 på Stockholms börsens huvudlista, vilket var 0,2 procentenheter högre än föregående år. Bland large cap bolagen uppgick andelen kvinnor till 38,6 procent. Även om andelen kvinnor på MidCap, SmallCap och NGM ökade något drar dessa mindre

	Andel kvinnor före årsstämman, %	Andel kvinnor efter årsstämman, %
2014	24	27
2015	34	41
2016	36	42
2017	41	43
2018	39	38
2019	37	38
2020	33	38

Tabell 1. Andel kvinnor före och efter årsstämman i de bolag där Fondbolaget varit representerat under åren 2014-2020.

Bolag	Börsvärde, Mkr	Fondernas andel av röstetalet	Ledamot	Övrigt
Amasten	4 286	9,95%	Johannes Wingborg	
Boozt	5 601	3,53%	Johannes Wingborg	
Byggpartner i Dalarna	610	13,4%	Eva Gottfridsdotter-Nilsson	Ordförande
Catena Fastigheter	13 609	7,62%	Johannes Wingborg	
Corem Property Group	7 419	3,46%	Sofia Aulin	
Fabege	37 312	2,95%	Eva Gottfridsdotter-Nilsson	
FastPartner	14 075	9,90%	Johannes Wingborg	
Hembla	20 211	Sålt	Johannes Wingborg	Ordförande
Hemfosa	23 640	Sålt	Johannes Wingborg	Ordförande
Hoivatilat	4 030	Sålt	Johannes Wingborg	Finland
I-tech	1 188	5,18%	Johannes Wingborg	
JM	18 794	6,26%	Eva Gottfridsdotter-Nilsson	
John Mattson	5 111	9,57%	Magnus Strömer	
Klövern	18 408	3,81%	Johannes Wingborg	
Magnolia Bostad	1 989	9,90%	Johannes Wingborg	
Nexam Chemical Holding	456	4,42%	Eva Gottfridsdotter-Nilsson	Ordförande
Nordic Waterproofing	2 890	5,83%	Magnus Strömer	
NP3 Fastigheter	6 045	9,02%	Johannes Wingborg	Ordförande
Nyfosa	12 509	9,30%	Johannes Wingborg	Ordförande
ProAct IT Group	2 021	9,02%	Johannes Wingborg	
Stendörren Fastigheter	3 390	8,76%	Johannes Wingborg	Ordförande
SSM Holding	423	9,81%	Johannes Wingborg	Ordförande
Tre Kronor Property Investment	1 252	8,45%	Johannes Wingborg	Ordförande
Wihlborgs	22 581	3,78%	Eva Gottfridsdotter-Nilsson	

Tabell 2. Fondbolagets deltagande i valberedningar inför årsstämmor under våren 2020.

bolag ned snittet på totalen eftersom antalet bolag i denna grupp är väldigt stor och andelen kvinnor är lägre, 32,7 procent.

Av tabell 1 framgår det att även 2019 var andelen kvinnor 38 procent men då innehaven förändras från år till år har Fondbolaget ingått i olika bolags valberedningar. Därför är det mest relevant att jämföra andelen kvinnor efter årsstämman med föregående årsstämma i samma bolag. Exempelvis tillkom i år några nya bolag med få och i ett fall inga kvinnor. I tabell 3 framgår andelen kvinnor i de bolag där Fondbolaget varit representerat inför årsstämman 2020. Värt att notera är att fem av bolagen som ingår i statistiken nedan i tabellen är noterade på First North (Amasten, Byggpartner i Dalarna, I-tech, Nexam Chemical Holding och Tre Kronor Property Investment). Dessa bolag omfattas inte av Svensk kod för bolagsstyrning och är relativt små bolag.

I en styrelse skiljer man på oberoende och ej oberoende ledamöter i förhållande till ledning, bolaget och större aktieägare. Länsförsäkringars valberedningsrepresentant har begränsat inflytande över ej oberoende styrelseledamöter som sitter i styrelsen i kraft av ägande i bolaget. Dessutom bedömer vi att det är mycket värdefullt om större ägare själva finns representerade i styrelsen.

En majoritet av ledamöterna ska vara oberoende i förhållande till ledningen och bolaget och minst två av dessa oberoende ledamöter måste dessutom vara oberoende till större aktieägare enligt Koden. Alla bolag där Fondbolaget ingått i valberedning uppfyllde denna regel. I gruppen ej oberoende ledamöter är andelen män över 80 procent.

I gruppen oberoende ledamöter, som är väsentligt fler till antalet än ej oberoende, uppgick andelen kvinnor till 45 procent. Andelen kvinnor i gruppen oberoende ledamöter i de bolag där Fondbolaget varit representerat i en valberedning framgår av tabell 4.

Om man dessutom enbart tittar på de bolag på börsens huvudlista där Fondbolaget ingått i valberedningar är andelen kvinnor 47 procent i gruppen oberoende ledamöter. Enligt Kollegiet för svensk bolagsstyrning uppgick andelen kvinnor i gruppen ägaroberoende i genomsnitt på hela börsens huvudlista till 40,6 procent.

Man kan argumentera för att man bör utvärdera en institutions valberedningsarbete i denna fråga genom att enbart mäta det som

i praktiken är påverkbart, vilket är ledamöter oberoende till större aktieägare.

Det har visat sig att nya bolag som noterat har en lägre andel kvinnor än de som funnits på börsen i flera år. Ägaransvarig skrev därför under en debattartikel i Dagens Industri, den 7 februari 2020. Debattartikeln undertecknades av flera företrädare från svenska institutioner där Nasdaq Nordics regelverk, rådgivare vid börsnoteringar, riskkapitalbolag och börsrevisorer kritiserades för att släppa in bolag med skev könsfördelning. Fondbolaget anser att det inte är bra att Nasdaqs regelverk tillåter att bolag noteras på börsens huvudlista som inte uppfyller Svensk kod för bolagsstyrning. Om det skulle vara något enstaka bolag som noteras som inte uppfyller Koden hade det inte funnits fog för kritik men när regelmässigt bolag efter bolag noteras med skev könsbalans behöver regelverket ses över.

Efter att Covid-19 bröt ut valde många valberedningar att inte föreslå en höjning av arvodet till styrelsen. En höjning till styrelsen har marginell påverkan på bolagets resultat men signalvärdet ska inte underskattas.

I de valberedningar Fondbolaget varit representerat föreslogs inga höjningar i 13 av 21 bolag. De bolag där höjningar föreslogs var höjningarna väl motiverade. En styrelseordförande fick 400 714 kronor i genomsnitt i arvode jämfört med 376 190 kronor föregående år. Arvode till ledamöter uppgick till 194 286 kronor i genomsnitt jämfört med 183 095 kronor föregående år. Utskottsarvoden uppgick i genomsnitt till 24 480 kronor per ledamot jämfört med 22 258 kronor föregående år.

I denna rapport kommenteras inte arbetet i enskilda valberedningar. Vad som sägs inom ramen för en valberedning konfidentiellt. Valberedningen publicerar ett motiverat yttrande där valberedningens förslag presenteras tillsammans med en redogörelse för valberedningens arbete och motiven till förslagen där också andelen kvinnor, mångfald och oberoende särskilt kommenteras. Vi hänvisar dit istället. Vid ytterligare frågor om ett enskilt bolags valberedningsarbete hänvisas till ordföranden för respektive valberedning.

Ägaransvarig träffar och intervjuar regelbundet personer som skulle kunna vara potentiella styrelseledamöter. Personer i operativa ledande positioner i börsnoterade

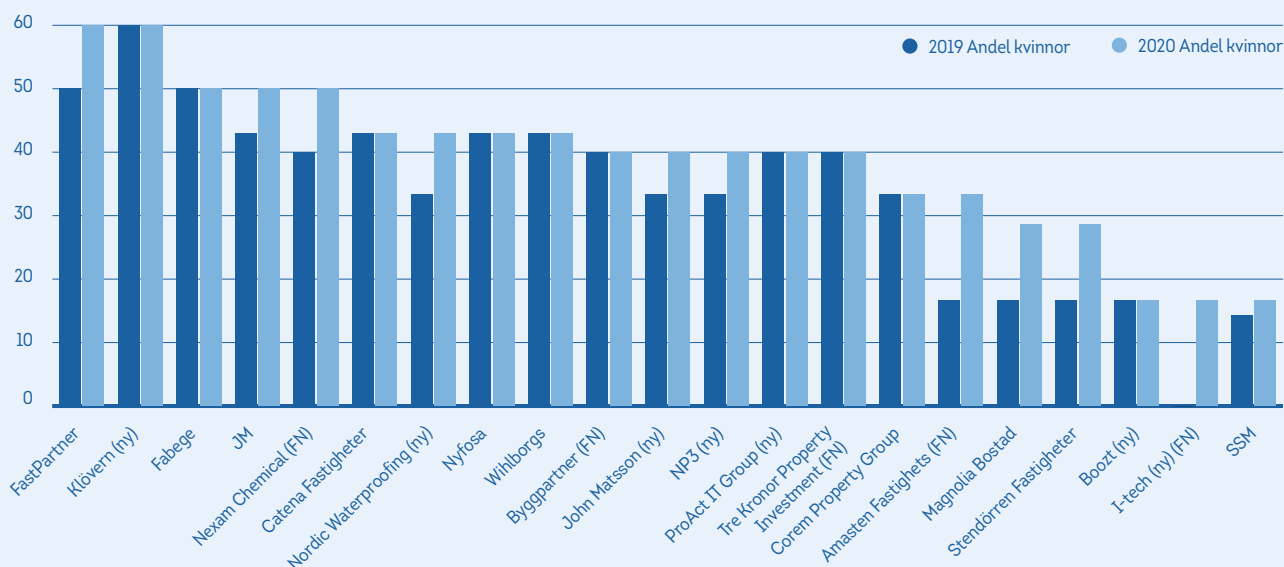
bolag med erfarenhet och kompetens inom aktiemarknadsförståelse, IPO, transaktioner, finansiering, digitalisering och hållbarhet har på senare år varit av särskilt intresse. I och med att Fondbolaget ofta ingår i valberedningar inom fastighetssektorn har personer med denna branschfarenhet varit och förväntas vara särskilt efterfrågad.

Fondbolaget tillhör de större ägarna i några bolag noterade i Finland och Norge. Principerna för att utse valberedning skiljer sig lite från Sverige varför Fondbolaget historiskt bara varit representerad i en valberedning utomlands trots att Fondbolaget är näst största ägare i flera bolag i Norge och Finland.

Andel kvinnor efter årsstämman 2019 och 2020 i respektive styrelse där Fondbolaget ingått i valberedningen.

I genomsnitt är andelen 38 procent efter årsstämman 2020.

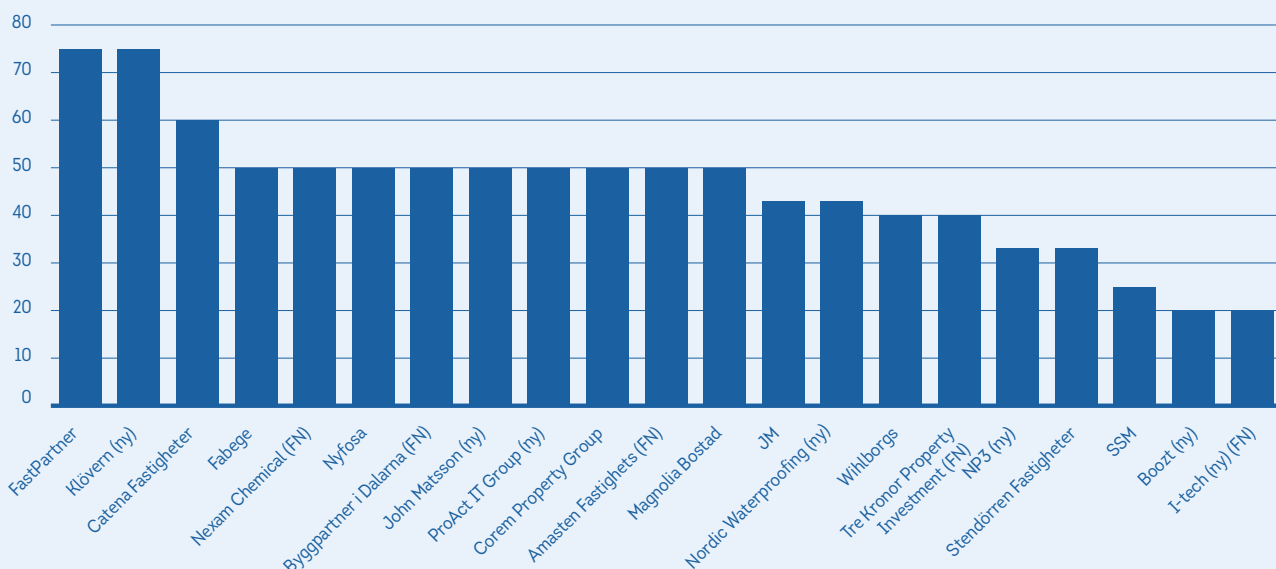
Bolag markerat med ny är nya inför årsstämman 2020 och bolag markerat med FN är noterat på First North.

Tabell 3.

Andel kvinnor i gruppen oberoende ledamöter i respektive styrelse där Fondbolaget ingått i valberedningen efter årsstämman 2020.

I genomsnitt är andelen 45 procent.

Tabell 4.

Bolagsstämmor i Sverige och övriga Norden

Bolagsstämman är det högsta beslutande organet för ett aktiebolag. En bolagsstämma kan vara årsstämma som ska hållas en gång per år. Därutöver kan styrelsen kalla till extra bolagsstämma. Årsstämman ska bland annat besluta om att fastställa årsredovisningens resultat- och balansräkning, disposition av vinst (eller förlust, ansvarsfrihet för styrelseledamöter och vd samt utse styrelse, revisorer och fastställa deras arvorden.

Även förslag från styrelsen kan finnas på kallelsen, till exempel ändring av bolagsordningen, strukturaffärer, incitamentsprogram, och olika bemyndiganden till styrelsen som nyemission eller återköp av aktier.

Alla aktieägare har också möjlighet att i förväg skicka in egna beslutspunkter till årsstämman vilket främst är vanligt i de större bolagen.

Länsförsäkringar Fondförvaltning har som mål att rösta på årsstämmor och extra bolagsstämmor i bolag om fondernas ägande överstiger tre procent av aktiekapitalet eller röstetalet, om fonderna tillhör de tre största ägarna mätt i röstetalet eller aktiekapitalet, om bolaget tillhör de tio största innehaven i fonderna mätt i kronor, om Länsförsäkringar Fondförvaltning har utsett en ledamot i valberedningen i bolaget, eller om Länsförsäkringar Fondförvaltning bedömer att det finns särskilda skäl att bevaka andelsägarnas intressen.

Fonden Länsförsäkringar Sverige Aktiv är Svanenmärkt vilket innebär att vi har förbundit oss att rösta för minst hälften av kapitalet i fonden.

Innehav där fondernas samlade innehav understiger 100 miljoner kronor i ett bolag har lägre prioritet.

Stämmosäsongen 2020

Stämmosäsongen år 2020 och Covid-19 utbrottet sammanföll vilket fick stora konsekvenser.

Flera bolag med planerade årsstämmor i mars och april valde att senarelägga årsstämman till maj eller juni. I Sverige måste en aktieägare personligen eller ett ombud företräda aktierna på bolagsstämman men i mitten av april trädde en tillfällig lag i kraft som möjliggjorde för bolag att tillåta poströstning. Många bolag tillät därför både att aktieägare personligen eller deras ombud närvarar och

alternativet med poströstning. Ett mindre antal bolag som exempelvis AB Volvo och SEB tillät enbart poströstning. En tredje grupp erbjöd enbart vanlig ombudsöstning, till exempel Stendörren och Balco Group.

Rent allmänt var det en rörig period med stora börsfall på grund av Coronakrisen som ledde till att våra förvaltare på kort tid gjorde större omallokeringar i fonderna. Några bolag som vi hade planerat att rösta på föll därför bort och nya tillkom med kort varsel.

Då det infördes reserestriktioner var vi ibland tvingade att försöka få tag i lokala ombud till de årsstämmor där det inte fanns möjlighet att poströsta. Det lyckades i flera fall men inte alltid. Dessutom ändrades datum för årsstämmor i flera fall.

En konsekvens av allt detta blev att vi inte röstade på några enstaka årsstämmor som planerat. Trots det röstade vi totalt sett på fler årsstämmor än föregående period. Totalt har Fondbolaget röstat på 78 (62) bolagsstämmor under perioden 1 juli 2019 till 30 juni 2020 varav 56 (48) var i Sverige, 8 (8) i övriga Europa och 14 (6) i USA.

För att minska risken för smittspridning och mer effektivt nyttjande av resurser samarbetade vi vid flera tillfällen med några andra svenska institutioner som var ombud för våra fonders räkning och vi var ombud för dem på motsvarande sätt.

Aktieutdelningen var en fråga i fokus på årsstämmorna. Över 100 bolag på Stockholmsbörsen valde att sänka eller helt slopa utdelningen. Det var nog klokt, då den stora osäkerhet som förelåg och som fortfarande finns kvar, motiverade att inte dela ut. Vidare riskerar bolag gå miste om olika statliga stöd, till exempel stöd för korttidspermittering, om de beslutar om aktieutdelning. I en kris kan också intressanta förvärvsmöjligheter uppstå.

Samtidigt är det ett styrkebesked om bolaget delar ut och utdelningen kan innebära ett mer effektivt nyttjande av kapitalet. För aktieägarna är det centralt att om kapitalet inte delas ut så måste det investeras i verksamhet som genererar avkastning. Det är styrelsen som tar fram ett förslag och aktieägarna på årsstämman som fattar beslutet. Fondbolagets syn på frågan är att vi som aktieägare har begränsad information och aktieägarna ska lita på styrelsens omdöme. Där emot anser vi att det är viktigt att styrelsen

gjort en extra noggrann analys detta år kring utdelningen och vilka konsekvenser olika alternativ medför. Detta kommunicerade vi till några bolag där vi tillhör de större ägarna.

Ett exempel på bolag som ändrade utdelningsförslaget var NCC. Bolaget meddelade först att styrelsen föreslog en utdelning om 5 kronor per aktie varav 2,50 kronor skulle betalas ut direkt efter stämman och ytterligare 2,50 kronor i höst. Några veckor senare meddelade styrelsen att man ändrats sig och drog tillbaka det ursprungliga förslaget. Styrelsen föreslog istället att 2,50 kronor delas ut direkt efter stämman men att höstens utdelning slopas. De informerade samtidigt att man kan komma att kalla till en extra bolagsstämma under hösten för beslut om ytterligare utdelning. Några veckor senare meddelade styrelsen att man nu föreslår helt slopad utdelning. Även valberedningen meddelade att tidigare föreslagna höjningar av styrelsearvoden drogs tillbaka.

Fondbolaget använder sig normalt sett av röstrådgivaren Nordic Investor Services (NIS) inför bolagsstämmor utanför Sverige och i Sverige inför de bolagsstämmor där vi bedömer att det finns en eller flera komplexa frågor i kallelsen. NIS rekommendation används som en utgångspunkt för vidare analys och Fondbolaget har i flera fall gjort en annan bedömning och valt att inte följa rekommendationen efter dialog med respektive bolag.

Bemyndiganden om nyemission

I likhet med många andra svenska institutioner har Fondbolaget begränsningar i att bevilja bemyndiganden till styrelsen att göra nyemissioner av aktier. Detta är den i särklass vanligaste frågan där vi har synpunkter och en dialog kring inför en bolagsstämma.

En bedömning sker från fall till fall och undantag görs först efter en dialog och sker bara om vi bedömer att det ligger i fondandelsägarnas intresse.

Även om vi gjort undantag och röstat för förslaget har vi vid i stort sett samtliga stämmor uppmanat styrelsen att förändra skrivningen till nästa årsstämma, vilket vi fått noterat i protokollet. Vår policy ger utrymme för att ge undantag för mindre fastighetsbolag som har en tydlig tillväxtambition där tillväxten förväntas ske genom förvärv av fastigheter eller fastighetsbolag. Vid en extra bolagsstämma i Sagax hösten år 2016 upp-

manade ägaransvarig vid Fondbolaget att styrelsen i Sagax skulle begränsa bemyndigande om nyemission till tio procent av aktiekapitalet. Sagax styrelse valde att inte justera detta varken vid årsstämman år 2017, 2018 och 2019 vilket resulterade i att vi röstade emot styrelsens förslag på dessa årsstämmor. Vid årsstämman 2020 hade dock styrelsen justerat förslaget och istället för att reservera sig mot beslutet kunde istället ett tack framföras till styrelsen på årsstämman.

Ett liknande scenario utspelades i SSM Holding och FastPartner, men där var styrelserna snabba med att justera förslaget och också här kunde vi rösta för förslagen vid årsstämmorna 2020.

Bedömningen är att bemyndigande om nyemissioner fortsatt kommer att vara ett ämne för dialog inför eller på kommande årsstämmor.

Riktlinjer till ledande befattningshavare och aktiebaserade incitamentsprogram

I Lehto Group, Epiroc och Nordic Waterproofing röstade vi emot ersättningsriktlinjer på årsstämmorna. I fallet Nordic Waterproofing skickade vi först in en poströst mot ersättningsriktlinjerna på grund av flera brister, men ändrade senare rösten. Största bristen i Nordic Waterproofing var att styrelsen begärde att bolagsstämman skulle godkänna att bonus skulle kunna utbetalas till styrelsen.

Fondbolaget motsätter sig rörliga arvoden till styrelser om det inte finns starka skäl.

Vidare skulle styrelsen själva besluta om storleken på bonusen till styrelsen och målen samt bedöma om målen uppfyllts eller inte. Efter flera dialoger med ordföranden beslöt vi att ändra rösten eftersom styrelsen valde att göra ett tillägg som innebar att all ersättning till styrelsen först ska godkännas av årsstämman.

Nordic Waterproofing är noterat i Sverige och omfattas av därför av Svensk kod för Bolagsstyrning samtidigt har bolaget sitt säte i Danmark och omfattas därmed av den danska aktiebolagslagen och har en dansk revisor. Detta innebär att vi inte kunde förvänta oss att bolaget agerar i enlighet med

vad som är kutym i Sverige vilket vi också hade i åtanke när vi ändrade rösten och röstade för förslaget.

Styrelsen i Sensime i Uppsala föreslog två optionsprogram som vi hade synpunkter på och inte ville godkänna. I och med att det krävs stöd från notiondelars majoritet på stämman för aktiebaserade incitamentsprogram kunde vi tillsammans med en annan svensk institution blockera förslaget på stämman. När detta stod klart på stämman blev det en paus där styrelsen överlade.

Därefter presenterade styrelsen några justeringar som gjorde att vi och den andra svenska institutionen kunde acceptera förslaget. Problemet var att en annan större aktieägars ombud, som representerade mer än en tiondel på stämman, inte hade mandat att rösta för något annat förslag än det ursprungliga så styrelsen beslöt att dra tillbaka förslaget.

Ett par veckor senare hade vi tillsammans med ett par andra svenska institutioner ett möte med ordföranden. Kort därefter fick vi ta del av ett nytt förslag som vi lämnade synpunkter på. Därefter kallade Sensime till en extra bolagsstämma där aktieägarna godkände optionsprogrammen.

Ansvarsfrihet

Ansvarsfrihet för styrelse och ledning bedöms från fall till fall och anpassas i normalfallet till externrevisorns rekommendation. Ansvarsfrihet kan komma att nekas i särskilda situationer och ska då föregås av analys av bakomliggande bevekelsegrunder.

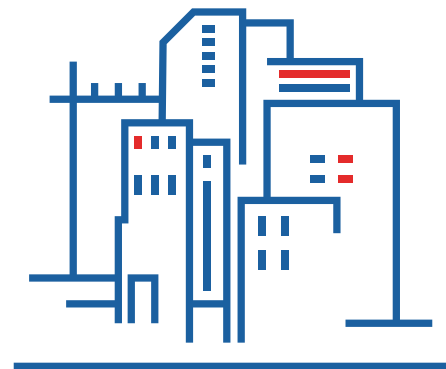
Under stämposäsongen år 2020 var det endast i Swedbank, där vi i likhet med årsstämman 2019 valde att inte bevilja ansvarsfrihet för före detta VD och före detta ordföranden.

Bakgrunden var den omfattande penningtvätt som skett vilket resulterat i en bot från FI och stora interna kostnader för Swedbank samt ett dramatiskt kursfall för aktien. När detta skrivs utreds fortfarande Swedbank av amerikanska myndigheter. I förra årets ägarstyrningsrapport går det att läsa mer om bakgrunden.

Mer än tio procent av aktierna men mindre än 50 procent som fanns företrädda på årsstämman beviljade inte ansvarsfrihet för den tidigare ordföranden. En stor majoritet av aktieägarna beviljade inte ansvarsfrihet för tidigare vd. Att inte bevilja tidigare ordföranden ansvarsfrihet var en rekommendation från röstrådgivaren men inte från revisorn.

Att inte bevilja tidigare VD ansvarsfrihet var en rekommendation både från röstrådgivaren och revisorn.

Bolagsstämmor utanför Norden

Utöver röstning på den nordiska marknaden röstar Fondbolaget även på bolagsstämmor på den amerikanska marknaden. De bolag som prioriteras för röstning är de där Fondbolaget ser utökade hållbarhetsrisker och där hållbarhetsrelaterade förslag tas upp vid stämman. Utomlands sker röstning genom så kallad "proxy vote", det vill säga fullmaktsröstning med skriftliga instruktioner för alla beslutspunkter.

Stämmosäsongen 2020 utanför Norden

Under första halvåret 2020 har Fondbolaget röstat på årsstämman i 13 amerikanska bolag, Apple, Caterpillar, Chevron, Delta Airlines, Dominion Energy, Exxon, Facebook, Ford,

General Motors, Johanson & Johnson, Marathon Petroleum, United Airlines och Wells Fargo. De hållbarhetsrelaterade förslag som Fondbolaget har röstat för handlade till exempel om ökad rapportering av bolagens utgifter för lobbyingverksamhet. I flera fall har även Fondbolaget röstat emot förslag där bolagets VD också föreslås vara ordförande. Mer information om hur Fondbolaget har röstat i de olika bolagen finns i sammanställningen i slutet av rapporten.

Vad händer under hösten 2020 och under stämmosäsongen 2021?

Extrautdelning?

Om det ekonomiska läget förbättras kan många bolag som avstod från utdelning under våren 2020 välja att dela ut till aktieägarna. Det är förstås inte säkert att de kallar till extra bolagsstämmor under hösten 2020 i och med att de olika krisstöd som utgår är villkorade av att bolaget inte delar ut. Bolag som går bra men riskerar att förlora olika former av stöd eller bli återbetalningsskyldiga kommer nog avvakta till årsstämman 2021 med att dela ut.

Ökat fokus på vd:s ersättning

Inom EUs 27 medlemsstater införs en rådgivande röst om ersättning till ledande befattningshavare. Arvodet till styrelsen beslutas av bolagsstämman och ersättningen till vd beslutas av styrelsen. Denna ordning föränd-

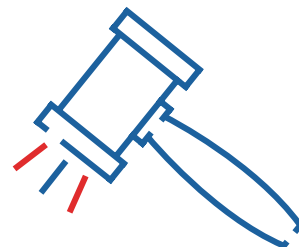
ras inte men lagstiftningsförändringen innebär att bolaget kommer få en ny punkt på dagordningen för årsstämman. Nu ska aktieägarna avge en rådgivande röst om en ersättningsrapport där de ska ta ställning till lön, pension och bonus och andra ersättningar till ledande befattningshavare. Länsförsäkringar måste vara beredda på frågor från andra aktieägare och media kring hur man röstat på denna punkt och motiven.

Könsfördelningen i styrelser

Andelen kvinnor i börsbolagsstyrelser uppgår på börsens huvudlista i genomsnitt till cirka 35 procent samtidigt som Kollegiet för Svensk bolagsstyrning har satt upp som mål att andelen bör vara cirka 40 procent. Därför bedöms frågan även vara i fokus kommande år.

Röstningsöversikt

Röstningsöversikt för Länsförsäkringar Fondförvaltning från bolagsstämmor under perioden 2019-07-01 till 2020-06-30

Bolag	Datum	Årsstämma (AGM) eller extra bolagsstämma (EGM)	Fondbolaget ingick i valberedningen. Representant	Ombudets namn	Röstrådgivare användes? Om ja, följdes rekommendationen?	Fondbolaget röstade för valberedningens och styrelsens samtliga förslag och rekommendationer	Fondbolaget röstade för aktieägarförslag	Fonder	Kommentarer
Senzime	2019-08-21	EGM	Nej	Johannes Wingborg	Nej	Ja	-	Småbolag Sverige Mix	Beslut om riktad nyemission av aktier.
Amasten	2019-09-23	EGM	Johannes Wingborg (ordf.)	Johannes Wingborg	Nej	Ja	-	Fastighetsfonden	Beslut om nyval av Bengt Kjell och Jakob Pettersson som styrelseledamöter. Fastighetsfonden representerade 99,99% vid bolagsstämman.
SSM	2019-11-05	EGM	Johannes Wingborg (ordf.)	Johannes Wingborg. Biträde Elisabeth Hemgren	Nej	Ja	-	Fastighetsfonden Småbolag Sverige Mix	Beslut om nyval av Peter Wågström som styrelseledamöter.
Kinnevik	2019-11-07	EGM	Nej	Johannes Wingborg	Nej	Ja	-	Sverige Aktiv Sverige Indexnära Europa Indexnära Global Indexnära Fossilsmart	Beslut om utskiftning av Kinneviks innehav i Millicom till aktieägarna i Kinnevik.
Hembla	2019-11-15	EGM	Johannes Wingborg (ordf.)	Johannes Wingborg	Nej	Ja	-	Fastighetsfonden Sverige Indexnära	Beslut om nyval av tre nya ledamöter från Vonovia som är ny huvudägare. Dessa var Vonovias VD Rolf Buch och CFO Helene von Roedler samt Per Ekelund som är VD för Victoria Park.
AF Gruppen ASA (Norge)	2019-11-19	EGM	Nej	Proxy	Nej	Ja	-	Fastighetsfonden	Beslut om nyemission
FastPartner	2019-11-25	EGM	Johannes Wingborg	Johannes Wingborg	Nej	Ja	-	Fastighetsfonden	Beslut om ändring av bolagsordningen för att införa stamaktier av serie D och bemyndigande om nyemission av stamaktier av serie D. I protokollet noteras att styrelsen uppmanades att om den har för avsikt att begära ett bemyndigande om nyemission vid årsstämman 2020 att det uppgår till maximalt 10% av aktiekapitalet.
Academia	2019-11-26	AGM	Nej	Johannes Wingborg	Nej	Ja	-	Småbolag Sverige	
Selvaag Bolig (Norge)	2019-12-06	EGM	Nej	Proxy	Nej	Ja	-	Fastighetsfonden	Beslut om avknoppning av bolaget samt extra utdelning
Stillfront	2019-12-10	EGM	Nej	Johannes Wingborg	Nej	Ja	-	Sverige Aktiv Småbolag Sverige Mix	Beslut om införande av aktiebaserat incitamentsprogram till ledningen.

Röstningsöversikt fortsättning

Bolag	Datum	Års- stämma (AGM) eller extra bolags- stämma (EGM)	Fondbolaget ingick i valberedningen. Representant	Ombudets namn	Röstrådgivare användes? Om ja, följdes rekommenda- tionen?	Fondbolaget röstade för valberedningens och styrelsens samtliga förslag och rekommenda- tioner	Fond- bolaget röstade för aktie- ägar- förslag	Fonder	Kommentarer
Stendörren	2020-01-22	EGM	Johannes Wingborg (ordf.)	Johannes Wingborg	Nej	Ja	-	Fastighetsfonden	Beslut om nyval av Nischa Ragahavan som ledamot och val av ledamoten Anders Tägt till ordförande. Beslut om höjda arvoden till styrelsen.
Stillfront	2020-02-07	EGM	Nej	Johannes Wingborg	Nej	Ja	-	Sverige Aktiv Småbolag Sverige Mix	Beslut om bemyndigande om riktad nyemission till vissa institutionella ägare, beslut om riktad nyemission till bolagets huvudägare, beslut om nyemission mot kvittning till säljarna av Storm8. Beslut om bemyndigande om nyemission. Ställde fråga rörande vilka åtgärder som vidtas emot förekomsten av nedsättande språkbruk i chattar.
Apple	2020-02-26	AGM	Nej	Proxy	Ja, Ja	Nej (punkt 3)	Ja (punkt 4-6)	FossilSmart Global Indexnära USA Aktiv Global Hållbar USA Indexnära	Röstade emot Advisory Vote to Approve Executive Compensation. Röstade för: Shareholder Proxy Access Amendments Shareholder Proposal: Assess Feasibility of Including Sustainability as a Performance Measure for Senior Executive Compensation Shareholder Proposal: Report on Freedom of Expression and Access to Information Policies.
SSM	2020-03-17	EGM	Johannes Wingborg (ordf.)	Johannes Wingborg	Nej	Ja			Beslut om närstående-transaktioner och bemyndigande om nyemission.
Nordea Bank ABP	2020-03-25	AGM	Nej	Proxy	Ja, Ja	Ja	-	Sverige Indexnära Sverige Aktiv Europa Aktiv Mix Europa Indexnära Global Indexnära FossilSmart	
JM	2020-03-26	AGM	Eva Gottfridsdotter- Nilsson	Johannes Wingborg	Nej	Ja	-	Fastighetsfonden Sverige Aktiv Småbolag Sverige Sverige Indexnära Mix	
ABB	2020-03-26	AGM	Nej	Proxy	Ja, Ja	Nej (punkt 2 och 11)	-	Global Indexnära, Europa Indexnära, Sverige Aktiv, Sverige Indexnära, Mix och FossilSmart	Röstade emot punkt 2, rådgivande röst om 2019-års ersättningsrapport eftersom höga ersättningar och ökända målnivåer i incitamentsprogram samt intjäning under median placering i jämförelsegrupp. Röstade emot punkt 11 som avsåg eventuella förslag som läggs direkt på bolagsstämman och som inte är kända i förväg.
Ericsson	2020-03-31	AGM	-	Johannes Wingborg	Ja, Ja	Ja	-	Sverige Indexnära Sverige Aktiv Mix Europa Indexnära Global Indexnära FossilSmart	
NCC	2020-04-01	AGM	-	Johannes Wingborg	Nej	Ja	-	Fastighetsfonden	

Röstningsöversikt fortsättning

Bolag	Datum	Årsstämma (AGM) eller extra bolagsstämma (EGM)	Fondbolaget ingick i valberedningen. Representant	Ombudets namn	Röstrådgivare användes? Om ja, följdes rekommendationen?	Fondbolaget röstade för valberedningens och styrelsens samtliga förslag och rekommendationer	Fondbolaget röstade för aktieägarförslag	Fonder	Kommentarer
Essity	2020-04-02	AGM	-	Oskar Börjesson, Skandia	Ja, Ja	Ja	-	Sverige Indexnära Sverige Aktiv Global Hållbar Mix Europa Indexnära Global Indexnära	
Fabege	2020-04-02	AGM	Eva Gottfridsdotter-Nilsson	Johannes Wingborg	Nej	Ja	-	Fastighetsfonden Sverige Aktiv Sverige Indexnära Fastighet Europa Mix Småbolag Sverige	
Lehto Group	2020-04-14	AGM	Nej	Proxy	Ja, Ja	Nej, punkt 10, 14 och 16	-	Fastighetsfonden	Punkt 10. Förslag om beslut om ersättningsriktlinjer eftersom dessa inte är tillräckligt transparenta. LTIP-program kan prestationsperioden underlätta tre år. Inget bonustak. Inga prestationsparametrar redovisas.
John Matsson	2020-04-21	AGM	Magnus Strömer	Magnus Strömer	Ja, ja	Ja	-	Fastighetsfonden	
Nyfosa	2020-04-23	AGM	Johannes Wingborg(ordf.)	Johannes Wingborg	Nej	Ja	-	Fastighetsfonden, Småbolag Sverige, Sverige Indexnära och Mix	Punkt 17. Noterades i protokollet att "Johannes Wingborg, ombud för Länsförsäkringar Fondförvaltning och Fjärde AP-fonden, anförde att båda aktieägarna röstar för förslaget men meddelar att båda aktieägarna har ägarpolicy som begränsar myndiganden för nyemissioner. Detta förslag är mer än vad dessa två olika aktieägare normalt sett godkänner men i och med att Nyfosa har en tydligt kommunicerad tillväxtstrategi och de möjligheter som nuvarande marknadssituation kan ge upphov till röstar de denna gång för förslaget". Länsförsäkringar Fondförvaltning hade 19% av röstet på stämman.
Johnson & Johnson	2020-04-23	AGM	Nej	Proxy	Ja, Ja	Nej (punkt 1e och 2)	Ja (punkt 5 och 6)	FossilSmart	Röstade emot: Val av styrelseordförande eftersom SO är tillika bolagets VD vilket minskar styrelsens oberoende. Rådgivande omröstning om bolagets ersättning till ledande befattningshavare eftersom en stor del av den rörliga ersättningen saknar prestationskrav. Röstade för aktieägarförslag gällande: Att bolaget ska upprätta en policy som gör gällande att bolaget ska ha en oberoende styrelseordförande. Att bolaget ska producera en rapport om de förändringar som bolaget har genomfört som effekt av bolagets inblandning i den sk oipidemin.

Röstningsöversikt fortsättning

Bolag	Datum	Års- stämma (AGM) eller extra bolags- stämma (EGM)	Fondbolaget ingick i valberedningen. Representant	Ombudets namn	Röstrådgivare användes? Om ja, följdes rekommenda- tionen?	Fondbolaget röstade för valberedningens och styrelsens samtliga förslag och rekommenda- tioner	Fond- bolaget röstade för aktie- ägar- förslag	Fonder	Kommentarer
Atlas Copco	2020-04-23	AGM	Nej	Proxy	Ja, Ja	Ja	-	Sverige Indexnära, Sve- rige Aktiv, Mix, Europa Indexnära, Global Index- nära och Fossilsmart	
Lyko Group	2020-04-24	AGM	Nej	Johannes Wingborg	Nej	Ja	-	Småbolag Sverige och Mix	
Selvaag Bolig ASA	2020-04-24	AGM	Nej	Proxy	Ja, Ja	Ja	-	Fastighetsfonden	
Klövern	2020-04-24	AGM	Johannes Wingborg	Johannes Wingborg	Nej	Ja	-	Fastighetsfonden, Små- bolag Sverige, Sverige Indexnära och Mix	
Cibus Nordic Real Estate	2020-04-24	AGM	Nej	Olof Nyström, Fjär- de AP-fonden	Nej	Ja	-	Fastighetsfonden	
Tre Kronor Pro- perty Investment	2020-04-27	AGM	Johannes Wingborg (ordf.)	Johannes Wingborg	Nej	Ja	-	Fastighetsfonden	Fastighetsfonden hade cirka 82% av rösterna på stämman.
Magnolia Bostad	2020-04-27	AGM	Johannes Wingborg	Johannes Wingborg	Nej	Ja	-	Fastighetsfonden	
Samhällsbygg- nadsbolaget i Nor- den	2020-04-27	AGM	Nej	Sofia Aulin	Nej	Ja	-	Fastighetsfonden	Punkt 17. Noterades i protokollet att "Läns- försäkringar Fondför- valtning har en policy som begränsar bemyn- digheten för nyemis- sioner. Detta förslag är mer än vad vi normalt sett godkänner men i och med att Samhälls- byggnadsbolaget i Norden har en tydligt kommu- nicerad tillväxtstrategi och de möjligheter som nuvarande marknads- situation kan ge upphov till röstar vi denna gång för förslaget. Om sty- relsen har för avsikt att föreslå ett beslut om bemyndigande om ny- emission vid årsstämman 2021 ber vi styrelsen att begränsa det."
Wihlborgs	2020-04-28	AGM	Eva Gottfridsdotter- Nilsson	Proxy	Nej	Ja	-	Fastighetsfonden, Små- bolag Sverige, Sverige Indexnära och Sverige Aktiv	
Sandvik	2020-04-28	AGM	Nej	Proxy	Ja, Ja	Ja	-	Sverige Indexnära, Sve- rige Aktiv, Mix, Global Indexnära, Europa In- dexnära, Fossilsmart	
Wells Fargo	2020-04-28	AGM	Nej	Proxy	Ja, Nej	Nej (punkt 2)	Ja (punkt 5)	FossilSmart Global Indexnära USA Indexnära	Röstade emot - Råd- givande röst om er- sättning till ledande befattningshavare på grund av omotiverat hög ersättningsnivåer. Röstade för aktieägar- förslag om att bolaget ska presentera en rap- port om incitaments- strukturer hos risk- tagare på lägre nivåer i organisationen.
Corem Property Group	2020-04-28	AGM	Sofia Aulin	Proxy	Nej	Ja	-	Fastighetsfonden	

Röstningsöversikt fortsättning

Bolag	Datum	Årsstämman (AGM) eller extra bolagsstämman (EGM)	Fondbolaget ingick i valberedningen. Representant	Ombudets namn	Röstrådgivare användes? Om ja, följdes rekommendationen?	Fondbolaget röstade för valberedningens och styrelsens samtliga förslag och rekommendationer	Fondbolaget röstade för aktieägarförslag	Fonder	Kommentarer
Hexagon	2020-04-28	AGM	Nej	Johannes Wingborg	Nej	Ja	-	Sverige Indexnära, Sverige Aktiv, Mix, Global Indexnära och Europa Indexnära	
AstraZeneca plc	2020-04-29	AGM	Nej	Proxy	Ja, Ja	Nej, punkt 9 och 13	-	Sverige Aktiv, Sverige Indexnära, Mix, Europa Indexnära, Global Indexnära och Fossilsmart	Röstade emot punkt 9, förslag om att bemyndiga styrelsen att emittera aktier med utspädning på upp till cirka 67%. Röstade emot punkt 13, förslag om att minska kallelsetiden för extra bolagsstämman från 21 dagar till 14 dagar.
Marathon Petroleum	2020-04-29	AGM	Nej	Proxy	Ja, Ja	Nej (punkt 4)	Ja (punkt 5 och 6)	Global Indexnära	Röstade emot - Rådgivande röst om ersättning till ledande befattningshavare på grund av omotiverat höga ersättningsnivåer samt brist på prestationskrav för rörlig ersättning. Röstade för aktieägarförslag om att införa enkelt majoritetskrav och förslag om att bolaget ska publicera en rapport att integrera "community stakeholder concerns" i incitements-program.
Catena Fastigheter	2020-04-29	AGM	Johannes Wingborg	Johannes Wingborg	Nej	Avstår, punkt 15.	-	Fastighetsfonden och Sverige Indexnära	Punkt 15. Röstade avstår vid nyval av styrelse-kandidaten Ceasar Åfors. Åfors är ordförande för Länsförsäkringar AB och för att värna oberoende och integritet i fondernas ägarstyrningsarbetet avstod vi från beslutet att nominera honom i valberedningen och avstod från att rösta in honom vid årsstämman.
Asarina Pharma	2020-05-05	AGM	Nej	Johannes Wingborg	Nej	Ja	-	Småbolag Sverige och Mix	
Veidekke	2020-05-06	AGM	Nej	Proxy	Ja, Nej	Ja		Fastighetsfonden	Vi valde att stödja incitementsprogrammet efter samtal med bolagets HR-direktör och CFO. NIS rekommenderade att rösta emot. Programmet är inte ett traditionellt incitementsprogram utan ska snarare ses som en metod för att koppla ersättningen för cirka 1 000 chefer och projektledare till aktiekursen.
Sagax	2020-05-06	AGM	-	Johannes Wingborg	Nej			Fastighet Europa, Fastighetsfonden, Mix, Småbolag Sverige och Sverige Indexnära.	De senaste tre åren har Länsförsäkringar Fondförvaltning röstat emot ett bemyndigande om nyemission och på stämman uppmanat styrelsen att förändra det då det varit för brett. Denna gång röstade vi för förslaget om bemyndigande om nyemission då styrelsen ändrat förslaget.
ProAct IT Group	2020-05-06	AGM	Johannes Wingborg	Proxy	Nej	Ja	-	Småbolag och Mix	
Dominion Energy	2020-05-06	AGM	Nej	Proxy	Nej	Avstod, punkt 1-3 och 5	Ja, punkt 4	Global Indexnära	Röstade för aktieägarförslag om att införa policy om oberoende SO.

Röstningsöversikt fortsättning

Bolag	Datum	Årsstämma (AGM) eller extra bolagsstämma (EGM)	Fondbolaget ingick i valberedningen. Representant	Ombudets namn	Röstrådgivare användes? Om ja, följdes rekommendationen?	Fondbolaget röstade för valberedningens och styrelsens samtliga förslag och rekommendationer	Fondbolaget röstade för aktieägarförslag	Fonder	Kommentarer
I-tech	2020-05-07	AGM	Johannes Wingborg	Proxy	Nej	Ja	-	Småbolag Sverige	
Alimak	2020-05-07	AGM	Nej	Proxy	Nej	Ja	-	Småbolag Sverige och Mix	
Epiroc	2020-05-12	AGM	Nej	Proxy	Ja, Ja	Nej, punkt 12a	-	Sverige Indexnära, Sverige Aktiv, Mix, Europa Indexnära och Global Indexnära	Punkt 12a, Beslut avseende riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare. Bonustaket är 70% av grundlönen. Därutöver kan ytterligare extra bonusersättning utgå vid extraordinära omständigheter. Denna extra bonusersättning saknar tak.
Balder	2020-05-12	AGM	Nej	Linnea Höglund, LF GBG och Bohuslän	Nej	Ja	-	Fastighetsfonden, Sverige Aktiv, Sverige Indexnära, Småbolag Sverige, Mix och Fastighet Europa	
Nexam Chemical Holding	2020-05-13	AGM	Eva Gottfridsdotter-Nilsson	Richard Lundberg, Länsförsäkringar Bank	Ja, Ja	Nej, punkt 15	-	Mix och Småbolag Sverige.	Punkt 15, Röstade emot ett bemyndigande om nyemission då det var för brett.
Senzime	2020-05-14	AGM	Nej	Johannes Wingborg	Nej	Ja	-	Småbolag och Mix.	Styrelsen drog tillbaka förslag punkt 14 och 15 som var optionsprogram till ledningen och personalen. Länsförsäkringar Fondförvaltning och en annan svensk institution framförde kritik av programmet och styrelsen valde att dra tillbaka förslaget på stämman. Fondbolaget hade drygt 17% av röstetalet på stämman. Styrelsens ordförande hade därefter en dialog med Fondbolaget och två andra svenska institutioner. Därefter togs ett förslag fram där vi och de andra två institutionerna fick ge synpunkter. Därefter kallade bolaget till en extra bolagsstämma i juli 2020 där förslaget klubbades.
Ford Motor company	2020-05-14	AGM	Nej	Proxy	Nej	Avstod, punkt 1-4	Ja, punkt 5	Mix	Punkt 5, Röstade för aktieägarförslag om att bolaget ska upprätta en rapport om sina lobbyaktiviteter.
Stillfront	2020-05-14	AGM	Nej	Proxy	Ja, Nej	Ja	-	Sverige Aktiv, Småbolag Sverige och Mix	Röstade för ett optionsprogram till personalen trots att NIS rekommenderade att rösta emot det eftersom vi bedömde att det låg i våra andelsägars intresse. Poströstade och meddelande i samband med detta till styrelsens ordförande att hade Fondbolaget deltagit på stämman skulle styrelsen ombetts se över programmet till nästa år.
SSM	2020-05-15	AGM	Johannes Wingborg (ordf.)	Johannes Wingborg	Nej	Ja	-	Fastighetsfonden, Småbolag Sverige och Mix.	Inför årsstämman hade vi lämnat synpunkter på bemyndigande om nyemission och de hade anpassat bemyndigandet efter våra önskemål.

Röstningsöversikt fortsättning

Bolag	Datum	Års- stämma (AGM) eller extra bolags- stämma (EGM)	Fondbolaget ingick i valberedningen. Representant	Ombudets namn	Röstrådgivare användes? Om ja, följdes rekommenda- tionen?	Fondbolaget röstade för valberedningens och styrelsens samtliga förslag och rekommenda- tioner	Fond- bolaget röstade för aktie- ägar- förslag	Fonder	Kommentarer
Scandi Standard	2020-05-15	AGM	Nej	Johannes Wingborg	Nej	Ja	-	Småbolag Sverige och Mix.	
Amasten	2020-05-18	AGM	Johannes Wingborg	Johannes Wingborg	Nej	Ja	-	Fastighetsfonden.	Punkt 12, beslut om be- myndigande av nyemis- sion "Antecknades att Länsförsäkringar Fast- ighetsfond röstade för förslaget men önskade få fört till protokollet att bemyndigandet överstiger vad Länsför- säkringar Fondförvalt- ning normalt sett rös- tar för. Länsförsäkringar Fond- förvaltning uppmanar styrelsen att till nästa år införa en 10% be- gränsning för riktade kontantemissioner eller nyemissioner i annat syfte än att förvärva fastigheter eller fastig- hetsbolag."
K-fastigheter	2020-05-19	AGM	Nej	Proxy	Nej	Ja	-	Fastighetsfonden	Meddelade rörande punkt 15, bemyndigan- den om nyemission till styrelsen har Länsför- säkringar Fondförvalt- ning, i likhet med de flesta svenska institu- tioner, en begränsning på 10%. Länsförsäk- ringar Fondförvaltning har valt att göra ett undantag från vår policy denna gång. K-fastig- heter handlas för när- varande med en stark premie och vi bedömer att det ligger i aktieä- garnas intressen att det finns ett bredare bemyndigande. Om styrelsen har för avsikt att vid årsstämman 2021 föreslå ett be- myndigande om ny- emission som överstiger 10% förväntar sig Fondbolaget en dialog kring detta innan kal- lsen publiceras.
MTG	2020-05-19	AGM	Nej	Johannes Wingborg	Nej	Ja		Småbolag Sverige, Sverige Indexnära och Mix	
United airlines	2020-05-20	AGM	Nej	Proxy	Nej	Avstod, punkt 1-4	Ja, punkt 5 och 6	Global Indexnära	Röstade för aktieägar- förslag om att: ▪ Bolaget ska rappor- tera sina lobbying- aktiviteter. ▪ Bolaget ska upprätta en rapport där man beskriver huruvida bolagets lobbyingak- tiviteter är i enlighet med Parisavtalets mål att begränsa den glo- bala uppvärmningen till högst 2°C.
Stendörren Fast- igheter	2020-05-20	AGM	Johannes Wingborg (ordf.)	Johannes Wingborg	Nej	Ja	-	Fastighetsfonden	

Röstningsöversikt fortsättning

Bolag	Datum	Årsstämma (AGM) eller extra bolagsstämma (EGM)	Fondbolaget ingick i valberedningen. Representant	Ombudets namn	Röstrådgivare användes? Om ja, följdes rekommendationen?	Fondbolaget röstade för valberedningens och styrelsens samtliga förslag och rekommendationer	Fondbolaget röstade för aktieägarförslag	Fonder	Kommentarer
Boott	2020-05-27	AGM	Johannes Wingborg	Proxy	Ja, Nej	Ja	-	Småbolag Sverige och Mix	NIS rekommenderade att rösta emot punkt 16, bemyndigande om nyemission och 17a, långsiktigt aktiebaserat incitamentsprogram (LTIP). Meddelade ordföranden att bemyndigandet är för brett och att det behöver ses över inför årsstämman 2021. Det samma gäller LTIP som brister i vissa detaljer. Förslaget går inte att ändra utan alternativen var att inte stödja förslaget. Vi har fick också löften att styrelsen ska se över dessa frågor inför årsstämman 2021 och valde därför att stödja förslaget. På årsstämman valde styrelsen att dra tillbaka dessa två punkter från dagordningen och meddelade att de skulle omarbeta dem och kalla till en extra bolagsstämma den 1 juli.
Chevron	2020-05-27	AGM	Nej	Proxy	Ja, Nej	Nej, 1 j och 3	Ja, punkt 4, 6-10	Global Indexnära USA Indexnära	Röstade emot: - Val av styrelseordförande eftersom VD och SO i dagsläget har en kombinerad roll. - Rådgivande röst om ersättning till ledande befattningshavare på grund av brist på prestationskrav för rörlig ersättning. Röstade för aktieägarförslag om att: - Bolaget ska upprätta en rapport om sina lobbyingaktiviteter. - Bolaget ska upprätta en rapport där man beskriver huruvida bolagets lobbyingaktiviteter är i enlighet med Parisavtalets mål att begränsa den globala uppvärmningen till högst 2°C. - Bolaget ska upprätta en rapport där man utvärderar hälsorisker med att expandera petrokemiska verksamheter och investeringar i områden som i allt högre grad påverkas av klimatförändringarna. - Bolaget ska upprätta en rapport om mänskliga rättigheter. - Sänka gränsen för att kalla till EGM från 15% till 10%. - Införa krav på oberoende styrelseordförande.
Facebook	2020-05-27	AGM	Nej	Proxy	Ja, Ja	Nej, punkt 19	Ja, punkt 4-7 och 10	FossilSmart Global Indexnära USA Aktiv USA Indexnära	Röstade emot val av styrelseordförande eftersom VD och SO i dagsläget har en kombinerad roll. Röstade för aktieägarförslag om att: - bolaget skall ge alla aktier lika röstvärde. - bolaget ska upprätta en policy om oberoende styrelseordförande - införa enkelt majoritetskrav för val av styrelseledamöter. - bolaget ska rapportera kring risker med bolagets hållning kring politisk reklam och politiska uttalanden på sin plattform - bolaget ska rapportera kring risker kring exploatering av barn i samband med bolagets kryptering av chatt-program med mera.

Röstningsöversikt fortsättning

Bolag	Datum	Årsstämma (AGM) eller extra bolagsstämma (EGM)	Fondbolaget ingick i valberedningen. Representant	Ombudets namn	Röstrådgivare användes? Om ja, följdes rekommendationen?	Fondbolaget röstade för valberedningens och styrelsens samtliga förslag och rekommendationer	Fondbolaget röstade för aktieägarförslag	Fonder	Kommentarer
Swedbank	2020-05-28	AGM	Nej	Johannes Wingborg	Ja, Ja	Nej, på punkt 10b) och 10c) ansvarsfrihet för fd VD och fd ordföranden.	-	Sverige Aktiv, Sverige Indexnära, Global Indexnära, Mix och Europa Indexnära.	Röstade emot ansvarsfrihet i enlighet med NIS rekommendation för fd VD och fd ordföranden.
Exxon	2020-05-29	AGM	Nej	Proxy	Ja, Nej	Nej, 1 j och 3	Ja, punkt 4-5 och 7-9	Global Indexnära	Röstade emot: - Val av styrelseordförande eftersom VD och SO i dagsläget har en kombinerad roll. - Rådgivande röst om ersättning till ledande befattningshavare på grund av brist på prestationskrav för rörlig ersättning. Röstade för aktieägarförslag om att: - Införa policy om oberoende SO - Sänka tröskel för att kalla till extra stämma till 10%. - Bolaget ska rapportera kring risker kopplade till expansion av petrokemiska anläggningar i kustnära områden - Bolaget ska rapportera sina politiska donationer. - Bolaget ska rapportera sina lobbyingaktiviteter.
EQT	2020-06-08	AGM	Nej	Johannes Wingborg	Nej	Ja	-	Sverige Aktiv, Sverige Indexnära och Mix	
Caterpillar	2020-06-10	AGM	Nej	Proxy	Nej	Avstod, punkt 1-3 och 6.	Ja, punkt 4 och 5	FossilSmart	Röstade för aktieägarförslag om att: - Bolaget ska upprätta en policy om oberoende styrelseordförande. - Bolaget ska upprätta en rapport om sina lobbyingaktiviteter.
Intervacc	2020-06-11	AGM	Nej	Johannes Wingborg	Nej	Ja	-	Länsförsäkringar Småbolag Sverige och Mix	Framförde på stämman att bemyndigande om nyemission var för brett men att Länsförsäkringar Fondförvaltning gör ett undantag detta år eftersom bolaget är relativt litet och har en tydlig tillväxtagenda.
Nordic Waterproofing	2020-06-15	AGM	Nej	Proxy	Ja, Nej	Ja	-	Småbolag Sverige och Mix	Röstade först emot punkt 7.6. Beslut att om att anta nya riktlinjer för ersättning till styrelsen och verkställande ledning eftersom de innehåller flera brister. Den största bristen är bonusmöjligheter till styrelsen och att målen för denna bonus till styrelsen bestäms av styrelsen själva. Efter att poströsten anlånt till bolaget meddelade de att detta tillägg skulle göras: "For the avoidance of doubt, any remuneration to a Director of the Board shall always be approved by the AGM". Därefter skickades en ny poströst där vi stödde förslaget.

Röstningsöversikt fortsättning

Bolag	Datum	Årsstämma (AGM) eller extra bolagsstämma (EGM)	Fondbolaget ingick i valberedningen. Representant	Ombudets namn	Röstrådgivare användes? Om ja, följdes rekommendationen?	Fondbolaget röstade för valberedningens och styrelsens samtliga förslag och rekommendationer	Fondbolaget röstade för aktieägarförslag	Fonder	Kommentarer
NP3 Fastigheter	2020-06-15	AGM	Johannes Wingborg (ordf.)	Johannes Wingborg	Nej	Ja	-	Länsförsäkringar Fastighetsfond	
General Motors	2020-06-16	AGM	Nej	Proxy	Ja, Ja	Nej, punkt 1a, 2 och 5	Ja, punkt 7-9	Global Indexnära	Röstade emot: - Val av styrelseordförande eftersom VD och SO i dagsläget har en kombinerad roll. - Rådgivande röst om ersättning till ledande befattningshavare på grund av brist på prestationskrav för rörlig ersättning. - Förslag om förlängning av bolagets incitamentsplan med samma motivering som ovan. Röstade för aktieägarförslag om att: - Underlätta för aktieägare att nominera styrelsekandidater till stämman. - Bolaget ska upprätta en rapport om tillämpningen av policies kring mänskliga rättigheter. - Bolaget ska upprätta en rapport om sina lobbyingaktiviteter.
Balco Group	2020-06-17	AGM	Nej	Johannes Wingborg	Nej	Ja	-	Småbolag och Mix.	
Investor	2020-06-17	AGM	Nej	Proxy	Nej	Ja	-	Sverige Aktiv, Sverige Indexnära, Mix, Europa Indexnära och Global Indexnära.	
Delta Airlines	2020-06-18	AGM	Nej	Proxy	Ja, Ja	Nej, punkt 2	Ja, punkt 5-7	Global Indexnära	Röstade emot: - Rådgivande röst om ersättning till ledande befattningshavare på grund av stor andel tidsbaserad intjäning. Röstade för aktieägarförslag om att: - Bolaget ska upprätta en rapport där man beskriver huruvida bolagets lobbyingaktiviteter är i enlighet med Parisavtalets mål att begränsa den globala uppvärmningen till högst 2°C. - Bolaget ska utöka sin rapportering om politiska donationer. - Bolaget ska stärka sina rutiner kopplat till sexuella trakasserier.
AB Volvo	2020-06-18	AGM	Nej	Proxy	Nej	Ja	-	Sverige Indexnära, Sverige Aktiv, Mix, Global Indexnära, Europa Indexnära och Fossilsmart	Skrev under ett brev tillsammans med andra institutioner till årsstämman där endast poströstning var tillåten och inga aktieägare kunde närvara. Brevet innehöll en uppmaning om att ledning och styrelse borde göra ett tydligt uttalande för Parisavtalet och beskriver sin strategi och färdplan för att nå bolagets mål för att uppnå Parisavtalet och rapportering av klimat-scenarion.

Röstningsöversikt fortsättning

Bolag	Datum	Årsstämma (AGM) eller extra bolagsstämma (EGM)	Fondbolaget ingick i valberedningen. Representant	Ombudets namn	Röstrådgivare användes? Om ja, följdes rekommendationen?	Fondbolaget röstade för valberedningens och styrelsens samtliga förslag och rekommendationer	Fondbolaget röstade för aktieägarförslag	Fonder	Kommentarer
Husqvarna	2020-06-26	AGM	Nej	Proxy	Nej	Ja	-	Småbolag, Sverige Aktiv, Sverige Indexnära, Mix, Global Indexnära och Europa Indexnära	
SEB	2020-06-29	AGM	Nej	Proxy	Nej	Ja	-	Sverige Indexnära, Sverige Aktiv, Europa Aktiv, Mix, Europa Indexnära, Global Indexnära och Fossilsmart	

Intressekonflikter

Länsförsäkringar Fondförvaltning tillhör de större ägarna i Catena Fastigheter och Johannes Wingborg har ingått i valberedningen. Vid årsstämman föreslog valberedningen Cesear Åfors som ledamot i styrelsen. Åfors är ordförande för Länsförsäkringar AB. För att värna fondernas oberoende avstod Länsförsäkringar Fondförvaltning att rösta för Åfors på årsstämman. I valberedningen avstod Johannes Wingborg från beslutet att nominera Åfors till styrelsen. Noteringar om detta finns dokumenterat i årsstämmoprotokollet, i valberedningens motiverade yttrande samt i valberedningsprotokollet. I övrigt bedöms inga intressekonflikter ha uppkommit under denna period.

Vill ni veta mer om vårt arbete?**På vår webbplats www.lansforsakringar.se****hittar du mer information om:**

- Vårt fondsortiment och kunderbudande
- Hållbarhetsprofil på olika fonder
- Koldioxidavtryck i våra fonder
- Vår ägarpolicy
- Bolag som omfattas av dialog
- Uteslutna bolag
- Hur vi har röstat i bolag
- Vår hållbarhetsrapport

Kontaktuppgifter

Frågor kring **Länsförsäkringar Fondförvaltnings** arbete med ansvarsfulla investeringar
ansvarsfullainvesteringar@lansforsakringar.se

Frågor kring **Länsförsäkringar ABs** arbete med ansvarsfulla investeringar
ESG@lansforsakringar.se

Frågor rörande **Länsförsäkringar Fondförvaltnings** arbete med ägarstyrning
johannes.wingborg@lansforsakringar.se
Telefon 08-588 407 03